GROENLINKS

Algemene beschouwingen bij de begroting 2022

Voorzitter,

De laatste algemene beschouwingen van een raadsperiode zijn toch altijd bijzondere. Behalve dat er een begroting voor het volgende jaar wordt opgesteld, is het ook tijd om het rapport op te maken van de coalitie en te kijken of het college haar ambities van 4 jaar geleden in daden heeft omgezet.

Het eerste dat dan opvalt is dat de coalitie inmiddels geen meerderheid meer heeft. Daar is vanuit de coalitie nog niet over gerept (tot vandaag), terwijl dat natuurlijk wel een betekenisvolle ontwikkeling is. GroenLinks is dan ook heel benieuwd hoe het college en de coalitiepartijen hier tegenaan kijken.

Jammer dat college de beleidsarme ppn niet heeft omgezet in een beleidsarme begroting. Waar in juli nog terughoudendheid was om dat het erg onzeker was welke economische effecten de coronacrisis zou hebben, kiest het college er in deze begroting voor om, nu de effecten economisch mee lijken te vallen, weer flink uit te gaan geven.
En natuurlijk, de weerstandsratio staat op een fors hoog niveau, maar dat is wel allemaal incidenteel geld. Als je kijkt naar de structurele financiële ruimte, dan is die eigenlijk niet zo erg breed. En dan zijn sommige kostenposten nog niet eens ingeboekt. Sterker nog, het college gaat nu putten uit geprojecteerde begrotingssaldi, waarvan je eerst maar eens moet waarmaken dat je ze haalt. Dat moet omdat anders allerlei investeringen geen doorgang kunnen vinden. Oftewel, het college wurmt zich onder zijn eigen investeringsplafond uit door investeringen niet meerjarig af te schrijven, maar betaalt ze nu in één keer uit nog niet gerealiseerde begrotingsoverschotten om toch haar zin te krijgen. Én, als klap op de vuurpijl, mag de volgende raad bij de komende perspectiefnota allemaal leuke bestemmingen bedenken voor het overschot dat ontstaat als je de weerstandsratio afroomt op 2,0. Het lijkt allemaal niet op te kunnen, maar dat is wel via allerlei begrotingstechnische omwegen. Het doet GroenLinks angstvallig terugdenken aan de hoogtijdagen van een bepaalde bestuurscultuur, waarin buitenzwembaden bekostigd werden van de geprojecteerde winsten van Mollenburg en de raad handenvol moties kon indienen om al het fictieve geld maar op te maken. GroenLinks was juist zo blij dat we in Gorinchem afscheid hadden genomen van deze bestuurscultuur, die ons in de kredietcrisis zoveel ellende heeft gebracht. Hopelijk gaan we die kant nu niet weer op!

Beleidsmatig is het college erg content met deze begroting. Zo schrijft het dat er overgegaan wordt van organisatieontwikkeling naar ontwikkelende organisatie. Dat mag ook wel na al die tijd én na al het geld dat hier al in gestoken is. En het was een speerpunt van deze coalitie. Een nieuwe bestuurscultuur: Meer dialoog, meer samen, meer inspraak. Intern, dus in het samenspel in de raad en tussen raad en college is dat jammerlijk mislukt, en ook in de organisatie lijkt het maar niet te lukken. Men is al vier jaar bezig met ontwikkeling van de organisatie en als raadslid en als inwoner is het effect daarvan tamelijk onzichtbaar. Omslag kost natuurlijk tijd, maar dat kan niet altijd maar het argument blijven. Tevens denken we dat kekke termen als ‘brievenwasserette’ niet de oplossing gaan bieden. Tot slot over de organisatie nog de bereikbaarheid. Trots zegt het college

dat de gemeente 24/7 bereikbaar is met bijvoorbeeld de fixi-app. Maar, dat vraagt dus allereerst al dat je een app installeert. Vervolgens reageert de gemeente soms enkele dagen tot weken later en de antwoorden die je krijgt zijn soms tenenkrommend. Probeer bijvoorbeeld maar eens een melding te doen over bijgeplaatst afval of overlast van ratten. Dan krijg je als antwoord dat je melding is doorgezet naar Waardlanden of Poort6. *"En daarmee is uw melding afgehandeld."* Maar buiten rennen de ratten nog vrolijk over de bijgeplaatste kasten en zakken vuil. Of dat nu de 24/7 dienstverlening is die je wilt nastreven…

Een ander speerpunt van dit college was de duurzaamheid. Zoals wij al vaker aangegeven hebben, vindt GroenLinks het onbestaanbaar dat een college aan de ene kant haar mond vol heeft van mooie ambities op het gebied van energietransitie, warmtetransitie en klimaatadaptatie. Maar dat er aan de andere kant geen cent voor wordt opgenomen in de begroting. Want het Rijk moet eerst maar eens over de brug komen. Terwijl dit op het gebied van duurzaamheid de meest ingrijpende beleidsstukken in jaren zullen zijn.
Voorzitter, alle ogen zijn nu gericht op Glasgow, waar ongetwijfeld het Parijse klimaatakkoord zal worden aangescherpt. Iedereen voelt de urgentie van klimaatmaatregelen en dan is het voor GroenLinks echt niet uit te leggen dat we in Gorinchem allerlei mooie dingen op papier zetten, maar vervolgens geen daad bij het woord voegen. Want als straks het Rijk inderdaad over de brug komt en om een lokale bijdrage vraagt, dan heeft Gorinchem daar even geen rekening mee gehouden. Beschamend!

Op het gebied van duurzaamheid, in dit geval schone lucht, willen wij deze algemene beschouwingen graag een motie indienen. Steeds vaker hoor je in de samenleving geluiden om de overlast van houtstook aan te pakken. Dat heeft natuurlijk te maken met duurzaamheidsaspecten, maar ook bijvoorbeeld longpatiënten ervaren veel overlast van rook van houtkachels. Er zit Europese regelgeving aan te komen en landelijk is er geen enkele regelgeving. Helemaal verbieden vinden wij een heel aantal stappen te ver gaan, maar wat GroenLinks betreft zou het een goede zaak zijn om lokaal hier wel aandacht aan te besteden. Dit kan enerzijds door voorlichting, bijvoorbeeld over hoe je verantwoord stookt of bij welk weertype je beter niet kunt stoken. Tevens kun je beleid voor houtstook opnemen in de omgevingsvisie. En er kan serieus werk gemaakt worden, bijvoorbeeld in samenwerking met de GGD, van meldingen over houtstook-overlast. Daarom hebben wij de volgende motie voorbereid: [motie overlast houtstook]

Een ander punt dat geld gaat kosten, maar waar geen geld voor gereserveerd was, zijn de meekoppelkansen bij de dijkversterking. Maar, tot onze verbazing kregen we dinsdag een rib, met daarin aanmoediging tot een amendement door het college op haar eigen begroting: er wordt 1,12 miljoen van de meevallende septembercirculaire ingezet voor die meekoppelkansen. Is dat niet héél vreemd? Was een raadsvoorstel hierover niet veel chiquer geweest? Zodat de raad ook kon inschatten wat er precies kansrijk was? We zijn benieuwd.

Zo kunnen we nog best wat punten opnoemen, waar vooral veel gepraat is of papier is geproduceerd, maar waar de woorden niet echt in daden worden

omgezet of waarvan de effecten pas na deze raadsperiode zichtbaar gaan worden. De tijd is te kort om alles langs te lopen, daarom een selectie. In het coalitieakkoord wordt bijvoorbeeld gezegd dat cultuur geen sluitpost mag zijn. Maar na 4 jaar heeft de bibliotheek nog steeds geen uitzicht op een betaalbare huisvesting, zijn allerlei leuke proefballonnetjes als de cultuur-passage een stille dood gestorven en duwt het college de hete aardappel van De Nieuwe Doelen steeds maar weer voor zich uit.

Of Gorcum CityMarketing. Het eerste wat de wethouder deed toen hij aantrad was ongeveer deze organisatie korten. En nu, bijna vier jaar later, zit die organisatie nog steeds met die taakstelling, die ze helemaal niet waar kunnen maken en moet het college dat jaarlijks repareren. En dat terwijl de gemeente de mond vol heeft van toerisme en stadspromotie en we de mooiste vestingstad en onderdeel van UNESCO werelderfgoed zijn geworden.

Nog iets anders dat maar niet van de grond lijkt te komen is de bewaakte fietsenstalling. Na een proef dreigde het college de stalling te sluiten. Op aandringen van de raad bleef hij toen open, maar alleen op zaterdag. En tot onze verbazing, ondanks dat het in het mobiliteitsplan staat, sloot zelfs die fietsenstalling en is die nu verhuisd naar…buiten. En je kunt er je elektrische fiets niet opladen. Wat is daar nu misgegaan??

Tenslotte willen we graag nog even stilstaan bij het thema AZC. Ook dat is iets dat wat GroenLinks betreft niet de schoonheidsprijs verdient. Eerst wordt geroepen dat we onze beurt gehad hebben, dat we het écht niet gaan doen en dat het COA zijn hand overspeeld heeft. Maar, gelukkig, bleek dat allemaal minder hard, toen de nood echt hoog bleek. 300 mensen hebben daarom nu al bijna 2 weken onderdak in Gorinchem. Maar, het COA gaf dinsdag aan dat er nog een piek in hun bezetting komt en dat de nood dus onverminderd hoog is. GroenLinks vraagt zich dan ook af, of het college nog steeds zo overtuigd is van het feit dat het COA niet met een verzoek tot verlenging komt. En blijft het college dan onvermurwbaar? Die mensen moeten en zullen vertrekken, ook als er elders geen duurzame woonplek voor hen is?

Voorzitter, afsluitend, GroenLinks is niet erg onder de indruk van deze begroting. Er wordt flink uitgegeven, maar zichtbaar resultaat blijft uit. Hete hangijzers worden vooruit geschoven en lijken maar niet opgelost te worden. Ambities worden opgeschreven, maar niet in daden omgezet. Het is jammer dat het vijfde werkwoord dat in het Gorcums Akkoord is beschreven, waarmaken, toch niet lijkt te gaan lukken.